

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/24-10736
Otsuse kuupäev 03.01.2025
Komisjoni koosseis Aase Sammelselg

Tarbija
Kaupleja OÜ Mööbel ja Kodu (10226308)

Tarbija nõue 370 eurot.

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

jätta avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse lahendamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Pooled sõlmisid 3.mail 2024 lepingu nr 05-03S, millega kaupleja võttis endale kohustuse valmistada ja paigaldada tarbija näidatud asukohta vannitoa kapid (mahtuvus 3,924082m²) ja tarbija võttis endale kohustuse tasuda kauplejale 740,00 eurot, sellest ettemaksuna 50%. Tarbija tasus 5.mai 2024 maksekorraldusega kaupleja maksekontole 370,00 eurot.

Tarbija väidab, et kaupleja teatas alles 26.juulil 2024 kapi valmimisest ja soovis selle paigaldada 1.augustil 2024 eeldusel, et tarbija tasub kokkulepitud hinnast teise osamakse. Tarbija hinnangul ei ole kauplejal õigust teisele maksele enne toote paigaldamist; kaupleja oli teate esitamise ajaks lepingu tähtaega oluliselt rikkunud ning tarbijal oli õigus 30.juulil 2024 lepingust taganeda. Lepingus ettenähtud mööblit ei ole tal enam vaja.

Tarbija kinnitab, et luges kaupleja pakutud lepingu läbi ja tal tekkis koheselt palju küsimusi, kuid ta otsustas lepingu siiski allkirjastada. Kauplejal ei ole õigust tugineda ebaseaduslikele tingimustele.

Tarbija väidab ka, et ei ole kauplejaga tähtaja muutmises kokku leppinud. Kaupleja etteheited

värvikoodi hilisemast teatamisest ei ole õiged; kauplejal oli kood teada juba mõõtude võtmise ajast. Pealispinna värvivalik ei mõjuta kuidagi lepingu lõpptähtaega.

Tarbija nõuab kauplejalt ettemaksu tagastamist.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja väidab, et poolte lepingu järgi oli kauplejal õigus ilma täiendavate kokkulepeteta pikendada täitmise tähtaega juhul, kui ilmnevad tellijapoolsed muudatused toote osas (lepingu p.5.1. ja 5.2.), mis takistavad toote lõplikku valmistamist. Toote valmistamise oluliseks osaks on uste ja nähtavate osade värvimine. Lepingu allkirjastamisel tarbija ei määranud uste värvi lõplikult ja lubas seda teha hiljem. Tarbijale saadeti 21.mai 2024 e-kirjaga sellekohane meeldetuletus. Tarbija kinnitas värvivaliku 24. mail 2024. Seega sai lepingu kohaselt täitmise tähtaega lugeda alates 24.maist 2024 ja täitmise tähtajaks kujunes 2.august 2024.

Kaupleja väidab ka, et toote üleandmise ja paigaldamise eelduseks oli hinna täielik tasumine (lepingu p 2.2). 17.juulil 2024 teatati tarbijale, et mööbel on valmis ning paigaldust planeeritakse 1.augustiks 2024, mis tarbijale sobis. 26.juulil 2024 saadeti tarbijale arve ja selgitati, et paigaldus toimub eeldusel, et toote hind on tasutud täies mahus. Tarbija keeldus lepinguga võetud kohustuse täitmisest.

Tarbija 30.juuli 2023 lepingust taganemise avaldus ei ole põhjendatud; kaupleja on oma tegevuses lähtunud sõlmitud kokkulepetest. Kaupleja on valmis tarbija tellimuse alusel valmistatud kapi paigaldama mõistliku aja jooksul pärast teise osamakse tasumist.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõenditest saab järeldada, et poolte õigussuhe põhineb müügilepingul. VÕS § 208 järgi kohustub müüja müügilepinguga andma ostjale üle olemasoleva, valmistatava või müüja poolt tulevikus omandatava asja ning tegema võimalikuks omandi ülemineku ostjale, ostja aga kohustub müüjale tasuma asja ostuhinna rahas ja võtma asja vastu (lg 1). Kui müüja kohustub tarbijalepinguga üle andma valmistatava vallasasja, kohaldatakse müügilepingu sätteid ka juhul, kui tarbija andis ettevõtjale olulise osa asja valmistamiseks vajalikust materjalist või kui suurem osa ettevõtja kohustustest seisneb töö tegemises või muu teenuse osutamises. Kui müüja kohustub tarbijale valmistama individuaaltunnustega vallasasja, kohaldatakse müügilepingule täiendavalt võlaõigusseaduse §-s 639, § 641 lõikes 3 ning §-des 652, 653 ja 655 sätestatud selle erisusega, et juhusliku hävimise ja kahjustumise riisiko läheb tarbijale üle vastavalt §-s 214 sätestatule (lg 4).

Pooled vaidlevad lepingu täitmise üle. Vaidlus on selles, 1) milline oli töö tähtaeg, 2) kas kaupleja oli õigustatud saame lõpplikku tasu enne mööbli paigaldamist, 3) milline on tarbija 30.juuli 2023 avalduse õiguslik tagajärg ja 4) kas tarbijal on kaupleja vastu rahaline nõue.

Komisjon hindab esmalt lepingu täitmise tähtajaga seonduvat. Komisjonile esitatud lepingueelse kirjavahetuse ja lepingu p 4.1 järgi pidi töö valmima 6–10 nädala jooksul arvates ettemaksu laekumisest kaupleja maksekontole. Lepingu p-des 2.5, 2.6, 2.8, 5.1, 5.2, 5.4, 5.10 sisalduvad tähtaja muutmise/muutumise alused.

Komisjonile esitatud maksekonto väljavõtte järgi tasus tarbija ettemaksu 5.mail 2024; poolte kirjavahetusega on tõendatud, et tarbija teatas kauplejale värvikoodi RAL7042 24.mail 2024. Tarbija väited selles, et värvikoodi teatamine viibis kauplejast tingitud põhjustel, ei ole tõendatud.

Ettemaksu tasumisest kulgema hakanud tähtaeg pidi lõppema 15.juulil 2024. Poolte kirjavahetusega on tõendatud, et tarbija kinnitas värvikoodi 24.mail 2024; seega esines asjaolu, mis võis olla aluseks tähtaja muutmisele. Lepingu p 2.6 ja 5.2 järgi on peale lepingu sõlmimist esitatud disainlahendused lepingu tähtaja muutmise aluseks. Komisjon ei jaga tarbija arusaama selles, et värvikoodi hilisem teatamine ei mõjuta lepingu täitmise tähtaega. Kauplejal on õigus korraldada oma majandustegevust iseseisvalt ja tarbija ei ole õigustatud sellesse sekkuma.

27.juuni 2024 e-kirjaga teatas kaupleja, et mööbel valmib juuli teises pooles ning teatas 17.juuli 2024 e-kirjaga tarbijale mööbli paigaldusvalmidusest 1.augustil 2024. Tarbija on kaupleja teated kätte saanud ja kinnitanud, et talle sobib mööbli paigaldamine 1.augustil 2024. Seega on kaupleja toote valmimisest juuli teises pooles aegsasti ette teatanud; kaupleja pakutud paigaldusajas on pooled kokku leppinud. Seega ei ole sisulist tähendust selles, kas kaupleja luges lepingu tähtaja kulgemise algust alates 24.maist 2024 (tähtaeg saabub 2.augustil 2024) või lugeda tähtaeg pikendatuks poolte kokkuleppel (tähtaeg saabub 1.augustil 2024).

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et lepingu tähtaeg hakkas kulgema 6.maist 2024 ja pikenes lepingu p-de 2.6 ja 5.2 alusel kuni 1.augustini 2024. Komisjoni hinnangul on kaupleja tähtaja pikendamist põhjendanud mõistetavalt; pikendamise põhjused tulenevad mõlemast poolest (värvikoodi hilisem teatamine ja kaupleja töötajate kollektiivpuhkus); tarbija on töö üleandmise tähtaja (1.08.2024) kooskõlastanud 18.juulil 2024. Seega ei olnud kaupleja juulis 2024 lepingu täitmisega viivituses.

Komisjoni hinnangul ei ole lepingu p-d 5.1 ja 5.2 vastuolus seadusega ega kahjusta ostja (tarbija) õigusi ebamõistlikult. Tarbija on selgitanud, et tal oli võimalus ja ta tutvus kaupleja pakutud lepingu tingimustega põhjalikult ja vaatamata tekkinud küsimustele, otsustas siiski lepingu

esitatud kujul allkirjastada. Komisjoni hinnangul ei ole kaupleja tarbijat lepingu sõlmimisel eksitanud ega kasutanud lubamatuid kauplemisvõtteid. Õige ei ole tarbija väide selles, et kaupleja teatas toote paigaldamise valmidusest alles 26.juulil 2024, milliseks ajaks oli kaupleja lepingu tähtaega juba oluliselt rikkunud. 26.juuli 2024 e-kirjaga saatis kaupleja tarbijale teise osamakse arve, teatas veelkord paigaldamise aja ja selgitas, mida on vaja teha töö ettevalmistamiseks. Tegemist on varasemalt kokkulepitu (lepingus ja kirjavahetuses) meeldetuletusega, mitte uue nõudega.

Teiseks hindab komisjon, kas kauplejal oli õigus esitada teise osamakse tasunõue enne toote paigaldamist. Kaupleja tugineb tasunõude esitamisel lepingu p-le 2.2, mille järgi kuulub ostuhinnast seni maksmata osa tasumisele 3 päeva jooksul arvates kaupleja tasunõude üleandmisest. Kaupleja on seisukohal, et tal on õigus nõuda teise osamakse tasumist pärast toote valmimist, kuid enne selle paigaldamist. Tarbija leiab, et kauplejal ei ole õigust enne toote paigaldamist müügihinna tasumist kogu ulatuses nõuda. Tarbija arvates on lepingu selles osas vastuolus seadusega.

Komisjon tarbijaga ei nõustu. Seadusega ei ole piiratud tarbijalepingutes ostuhinna tasumise viisis (sh erinevates tähtaegades) kokku leppimist. Seega on lubatav kokkulepe, mille järgi tarbija tasub kogu ostuhinna enne asja paigaldamist. Komisjon juhib poolte tähelepanu VÕS § 213 lõikele 3, mille järgi tuleb kauplejal tagada tarbijale õigus enne ostuhinna tasumist asi üle vaadata, välja arvatud juhul, kui kokkulepitud üleandmis- või tasumisviisist tulenevalt ei ole see võimalik. Pooled on lepingus kokku leppinud, et tarbijale teatatakse asja valmimisest, millele järgnevalt muutuvad sissenõutavaks valmistatud asja paigaldamisega seotud õigused ja kohustused. Lepinguga järgi tuleb tarbijal tasuda seni tasumata ostuhind pärast asja valmistamist ja enne paigaldamist.

VÕS §-st 213 lg 3 tuleneb tarbija õigus vaadata asi enne ostuhinna tasumist üle, kuid ei tulene õigust vaadata asi üle paigaldamiskohas. Kaupleja pakkus tarbijale 29.juuli 2024 e-kirjaga valmistatud mööbli ülevaatamise võimalust kaupleja töökojas, millega tarbija ei nõustunud. Tarbija teatas kauplejale, et talle ei sobi ükski kaupleja poolt pakutud viis ning ta on nõus lõpliku tasu maksmisega üksnes paigalduskohas paigaldajale pärast paigaldatud mööbli ülevaatamist. Tarbija sellekohane soov ei ole kooskõlas lepingu, seaduse ega ka hea usu põhimõttega. Tarbija ei ole toonud esile ega tõendanud mingeid asjaolusid, mis annaksid alust kahelda selles, et kaupleja paigaldamiskohustust kokkulepitud ajal ei täida; tarbija väited võimalikest mõõtmisvigadest või asja mittevastavusest kokkulepitud omadustele, on oletuslikud.

Komisjon selgitab, et VÕS § 76 järgi tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele. Kohustuse täitmisel tuleb lähtuda hea usu ja mõistlikkuse põhimõttest, võttes arvesse tavasid ja praktikat. Kohustus loetakse kohaselt täidetuks, kui see on täidetud täitmise vastuvõtmiseks õigustatud isikule õigel ajal, õiges kohas ja õigel viisil.

Tarbija on lepingu sõlmimisega võtnud kohustuse tasuda ostuhind pärast asja valmistamist ja enne paigaldamist. Tarbija on keeldunud oma kohustuse täitmisest, millele tuginedes on kaupleja omakorda 30.juuli 2024 kirjaga keeldunud enne tasu saamist mööbli paigaldamisest. Komisjoni hinnangul on kaupleja pakutud võimalus asi üle vaadata asjaolusid arvestades mõistlik. Kuivõrd mööbli paigaldamise eeldused on tarbijast tingitud põhjustel täitmata, ei ole mööbli paigaldamata jätmine hinnatav lepingu rikkumisena kaupleja poolel. Tarbija asus seisukohale, et tal on õigus sõltumata lepingu tingimustest, maksta tasu pärast mööbli paigaldamist. Kaupleja pakutud alternatiivne lahendus (mööbli vastuvõtmine kaupleja laos ja paigaldamine tarbija poolt koos tasu vähendamisega vastavas osas) tarbijale ei sobinud; tarbijale ei sobinud ka ükski muu lahendus.

Järgnevalt hindab komisjon tarbija 30.juuli 2024 avalduse õiguslikku tagajärge (toimet). Tarbija teatas 30.juuli 2024 avaldusega lepingu tühistamisest vastavalt lepingu p-le 6.4 ning nõudis kauplejalt ettemaksu tagastamist. Tarbija heitis kauplejale ette lepingu p-s 4.1 ettenähtud tähtaja olulist rikkumist.

Tasu maksmise kohustus on kokku lepitud lepingu punktides 2.1-2.2, mille järgi kuulub 50% hinnast tasumisele ettemaksuna ja ülejäänud summa 3 päeva jooksul arvates kauba üleandmise/paigaldamise valmisolekust teatamisest. Toode paigaldatakse pärast lepingu hinna täielikku tasumist.

Tarbija on avalduses teatanud kauplejale lepingu tühistamisest ning põhjendanud seda lepingus ettenähtud kohustuse (tähtaja) olulise rikkumisena. Komisjon kontrollib, kas avaldusel oli lepingut lõpetav tagajärg ja kui siis millisel õiguslikul alusel (lepingust taganemine / lepingu ülesütlemine).

VÕS § 223 järgi on ostja õigus lepingust taganeda, kui 1) müüja ei ole asja parandamist või asendamist lõpule viinud, või kui see on asjakohane, ei ole teinud seda vastavalt seadusele; 2) müüja on keeldunud asja lepingutingimustega vastavusse viimisest vastavalt seadusele; 3) mis tahes lepingutingimustele mittevastavus ilmneb hoolimata müüja püüdlusest asi lepingutingimustega vastavusse viia; 4) lepingutingimustele mittevastavus on nii tõsine, et õigustab kohest müügilepingust taganemist, või 5) müüja on teatanud või asjaoludest nähtub selgelt, et ta ei vii asja lepingutingimustega vastavusse mõistliku aja jooksul või tarbijalemüügi korral tarbijale olulist ebamugavust põhjustamata. Eeltoodud asjaoludel ei pea ostja määrama kauplejale tema kohustuse täitmiseks täiendavat tähtaega. Ostja saab müügilepingust taganeda, kui lepingutingimustele mittevastavus on oluline, mida tarbijalepingu puhul eeldatakse.

Komisjon on eelnevalt tuvastanud, et kaupleja lepingu tähtaega rikkunud ei ole. Tarbijale müüdüd mööbel jäi tarbijale üle andmata põhjusel, et tarbija ise ei täitnud lepingust tekkinud ostuhinna tasumise kohustust ja keeldus asja üle vaatamisest. Seega jätab komisjon tähelepanuta tarbija

oletuslikud argumendid asja mittevastavuse kohta. Müügilepingust taganemise materiaalseid aluseid ei esine, millest tulenevalt ei oma 30.juuli 2024 avaldus õiguslikku toimet lepingust taganemise avaldusena.

VÕS § 208 lg 3 ja § 655 järgi on tarbijal õigus tema tellimuse alusel asja valmistamiseks ja paigaldamiseks sõlmitud müügileping igal ajal üles öelda. Komisjoni hinnangul on tarbija avaldus hinnatav müügilepingu ülesütlemise avaldusena VÕS § 655 tähenduses. Tarbija 30.juuli 2024 ja 4.augusti 2024 avaldusest ning menetluse kestel avaldatust on ilmne, et tarbija soovis lepingust vabaneda ega nõua kauplejalt enam lepingu täitmist. Kaupleja on tarbija avaldusele vastanud 1.augustil 2024, millisest ajast on leping ülesütlemisega lõppenud (VÕS § 186 p 6 ja 195). Komisjon selgitab kauplejale, et lepingu ülesütlemine on ühepoolne kujundusõigus ja lõpetab lepingu teise poole nõusolekust sõltumata.

Lõpuks hindab komisjon tarbija rahalist nõuet kaupleja vastu.

Komisjon selgitab, et lepingu kestuse ajal on töövõtjal tasunõue ulatuses, milles töö või tööosad on valminud (VÕS § 367). Lepingü ülesütlemise ajale järgneva perioodi eest ette tehtud töö eest on töövõtjal (müüjal) tasunõue VÕS § 655 ettenähtud alustel. Kauplejal (töövõtjal/müüjal) on lepingu ülesütlemise korral õigus nõuda kokkulepitud tasu, millest on maha arvatud see, mille ta lepingu ülesütlemise tõttu kokku hoidis või mille ta oma tööjõu teistsuguse kasutamisega omandas või oleks võinud mõistlikult omandada (lg 1). Kauplejal tasunõuet ei ole, kui leping on üles öeldud seetõttu, et kaupleja rikkus lepingut (lg 2).

Komisjonile esitatud selgituste ja tõendite järgi ei ole kaupleja lepingut rikkunud; seega on kauplejal õigus tasule töö eest, mis on tehtud lepingu kestuse ajal ja lepingu lõppemise järgselt õigus tasule, millest on maha arvatud lepingu ülesütlemise tõttu kokkuhoitud kulutused.

Kaupleja teatas lepingu kestuse ajal tarbijale mööbli valmimisest ja võimalusest mööbel kaupleja laos üle vaadata / kätte saada. Tarbija ei ole kaupleja väiteid kummutanud ega ole ka pidanud vajalikuks tema huvides üleandmiseks valmis pandud mööblit vastu võtta. Seadusest tulenevalt ei eelda komisjon tehtud töös puudusi. Seega on kauplejal õigus asja valmistamise eest kokkulepitud tasule.

Pooled ei vaidle selles, et mööblit ei paigaldatud. Kuna tarbija ütles lepingu üles, vabanes kaupleja mööbli paigaldamise kohustusest ja hoidis kokku sellega seonduvad kulutused.

Tarbija nõuab kauplejalt ettemaksu tagastamist. Vaidlust ei ole sellest, et tarbija on ettemaksuna tasunud 370,00 eurot. Lepingu järgi on mööbli valmistamise tasu kokku 541,75 eurot ning mõõtmise ja transpordi ning paigaldamise tasu 198,25 eurot (arvestatud pakutud hinna ja rakendatud soodustusega). Tarbija ettemaks ei kata kaupleja tasu, millele kauplejal on õigus.

Eelnevat kokku võttes on tarbija nõue ettemaksu tagastamises põhjendamatu ja tuleb jätta rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg

/allkirjastatud digitaalselt/